

Öncelikle firmanızı kısaca anlatır mısınız?

Kamil Erbayram: Bolu Kalite Yem Sanayi A.Ş. 1980 yılında kuruldu. Daha sonra sırasıyla, Bolca Hindi, Bolana Keçi sütü ve Ürünleri, Bolcana Oğlak Sucukları ve Natürol Tarım Ürünleri Bolu kalite Yem Sanayi A.Ş. çatısı altında faaliyetlerine başladı. Bu çalışmaların hepsi Türkiye’de kendi alanında yapılan ilk çalışmalar oldu. Bolca Hindi ile tabaklı hindi etini ülkemizde ilk sunan marka olduk. Bolana ile % 100 pastörize keçi sütü ve ürünlerini ilk sunan marka olduk. Son olarak da Natürol ile kabuksuz kabak çekirdeğini ilk sunan marka olduk.

Bolu Kalite Yem San A.Ş. iştiraki olan Bolana Keçi Süt Ürünleri İşletmesi 2000 yılında başlayan yurt içi ve yurt dışı etüt ve araştırmalarımızdan sonra 2002 yılında hayvan yetiştiriciliği ile fillen başlamıştır. Keçi sürülerimiz Türkiye’ye ithal edilen saf Saanen ırkı keçilerden ve bunların yavrularından oluşmaktadır. Çiftliklerimizde ıslah ve adaptasyon çalışmalarımız Ziraat Fakültelerimizin değerli hocaları gözetiminde şirketimiz Mühendis ve Veterinerleri tarafından kayıtları tutularak yapılmaktadır. Hayvanlarımızın dö, süt ve yaşama güçlerini artırmak için adaptasyon ve ıslah çalışmaları devam etmektedir.

Bolana olarak bugün geldiğimiz noktada, Tarım Bakanlığından ruhsatlı mandıramızda günlük keçi sütü işlemeye devam etmekteyiz. Sözleşmeli süt keçisi yetiştiriciliği projemizin bir parçası olarak çevremizde bulunan keçi sürülerine oğlak karşılığı teke hediyeimiz ve çevre illere damızlık teke satışıımız devam etmektedir.

Ürün portföyünüz hakkında bilgi verir misiniz?

Kamil Erbayram: Mandıramızda 4 çeşit %100 keçi sütünden peynir üretiyoruz. Beyaz peynir, kaşar peyniri, oflu peynir ve sadece bizim ürettiğimiz salata-makarna peyniri-pop cheese üretimimiz devam etmektedir. Bu dört çeşit peynir market ve şarküterilerde halkımızın beğenisine sunulmuştur. Ayrıca pastörize keçi sütü de diğer bir ürünümüzdür.

Gelecekte yeni ürünler için AR GE çalışmalarımız devam etmektedir. Arge departmanımız sayesinde gerçekleşecek olan ürün gamımızdaki artış ve yeni teknolojileri mevcut sisteme ekleme konularındaki girişimleri sürekli devam edecektir.

Peynir altı suyundan içecek, yoğurt ve bebek maması bunlardan bir kaçıdır. Özellikle çocuklarımız ve çeşitli sebeplerden

Bolu Kalite Yem Sanayi A.Ş. Genel Müdürü Kamil Erbayram:

Bir gün raflarda annelerimize keçi sütü bazlı Bolana Mamalarını ve çocuklar için geliştirilmiş yoğurtlarını sunabilmek bizim en büyük arzumuzdur.

dolayı mama ile beslenmek zorunda olan kişiler için mama üretimi Bolana’nın hedefi ve idealidir. Bir gün raflarda annelerimize keçi sütü bazlı Bolana Mamalarını ve çocuklar için geliştirilmiş yoğurtlarını sunabilmek bizim en büyük arzumuzdur. Ayrıca, alerjik bebekler için keçi sütünden yapılan sabun, şampuan yapmak da hedeflerimiz arasındadır.

Sizce sektörün sorunları nelerdir? Sizin bu konudaki çözüm plan ve projeleriniz var mı?

Kamil Erbayram: Keçi yetiştiriciliği ülkemizin tarımsal üretimi içerisinde ekonomik ve sosyal açıdan önemli bir yer tutmaktadır. Toplam hayvansal üretim değerimizin %19 luk kısmı Koyun-keçiye aittir.

1980’li yıllardan sonra küçükbaş hayvanlardan elde edilen üretim değerleri azalma sürecine girmiştir. Son 30 yıl içerisinde keçi varlığımız %60 civarında azalmış, bu oran tiftik keçisinde %95 olmuştur. Bunun başlıca nedeni:

Kente göç, işletmelerin küçük ve dağınık olması, ırkların düşük verimli olması, ürün pazarlamasının yetersiz olması ve uygulanan tarım politikalarıdır.

Genel yaklaşım olarak keçi orman düşmanı olarak tanınmaktadır. Esas olarak keçiler, orman ekolojisinin doğal canlı unsurlarındandır. Keçi orman ilişkisindeki yanlışlık, ormandaki keçi varlığının insan eliyle kontrolsüz otlatma yapılması ve taşıma kapasitesinin üstüne çıkarılmasıdır. Otlatma alanlarının ilgili birimler tarafından belirlenip ilan edilmesi gerekmektedir.

Keçi yetiştiriciliği kırsal kesim işi olarak algılanmış ve endüstriyel hayvan yetiştiriciliğinin gereklerinden yeterince yararlanamamıştır.

Son yıllarda ülkemizde özellikle süt keçiciliğine karşı ilginin arttığı görülmektedir. Keçicilikteki bu kıpırdanış ülkemiz için yakın gelecekte keçiciliğin potansiyel-alternatif bir iş olacağını göstermektedir.

Keçi sütünün endüstriyel anlamda işlenmesi, düzenli bir şekilde toplanması bu konuda organizasyonların yapılması bu anlamda sözleşmeli yetiştiriciliğin (entegrasyon) geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, keçi sütü ve ürünlerinin sağlıkla ilgili özelliklerine dikkat çekilmesi bunda etkili olmuştur.

Önerilerimiz şu şekildedir:

- Keçi orman suçlusu olarak görülmemeli, keçilerin gezinme alanları belirlenmelidir. Kontrollü ve dönüşümlü otlatma teşvik edilmelidir. Keçi orman ilişkisinde ormancının daha çok zarar verdiği unutulmamalıdır. ● Keçi ile ilgili projeler hazırlanırken süt

ve keçi etinin nasıl değerlendirileceği mutlaka düşünülmeli sürdürülebilir bir yetiştiricilik sözleşmeli-entegre olarak düşünülmelidir.

- Keçi sağımında makineli-hijyenik sağım ve süt soğutma ekipmanları desteklenmelidir. ● Keçi sütüne verilen destek artırılmalıdır. ● Keçi kapalı sistem barınakları-proje, yapım modernizasyon aşamalarında desteklenmelidir. ● Nitelikli damızlık üretimi teşvik edilmelidir. Bu amaçla biyoteknolojik metotlar, desteklenmelidir. ● Yem bitkileri üretimi destekleri genişletilerek artırılmalı ve bu konuyla ilgili güncel sorunlar(GDO) ulusal menfaatlerimiz ve sektör menfaatleri göz önünde bulundurularak çözümlenmelidir. ● Donmuş spermayla yüksek verimli nesil elde edebilmek için suni tohumlama belirli sürelerle tüm aşamaları tam desteklenmeli ve bu konuda pratik uygulamalar geliştirilmelidir. ● Suni tohumlama uygulama ve başarısı dikkate alınarak belli sayıda damızlık tekenin bölgelere dengeli olarak dağıtılmak kaydıyla bakanlık eliyle temini yoluna gidilmelidir. ● Salgın hastalıklarla mücadele özellikle Burucella mücadelesi, eradikasyon hedeflenerek devlet eliyle ve teşvikle şapta olduğu gibi yapılması aciliyet arz etmektedir. ● Salgın hastalıklarda olduğu gibi iç ve dış parazitlerle mücadelede teşvik edilmelidir. ● Koyun keçi yetiştirici birliklerinin kurulması ve çalışmaları teşvik edilmeli, etkinliklerinin artırılması için gerekli kolaylıklar sağlanmalıdır. ● Yurt içi damızlık keçiler satışlarında verim kayıtlarını esas alan sistemler geliştirilmeli ve pedigril yetiştiriciliğe giden kayıtlı yetiştiricilik desteklenmelidir. ● Uygulanacak teşviklerde 4.Bölge Teşvik uygulamalarının dikkate alınması uygun olacaktır.

2009 yılı firmanız açısından nasıl geçti?

Kamil Erbayram: 2009 yılı ilk yarısı sektör için zor günler oldu. Zaten bizim sektörde şu an için bir rakibimiz yok ve üretimimizde sınırlı durumda. Bu nedenle ekonomideki olumsuz gelişmeler bu alanda bizi pek etkilemedi. Ancak 2009 yılı ortalarına doğru küresel krizin ülkemizdeki etkisi epey az hissedilmeye başlandı ve yıl bu şekilde kapandı.

2010 yılındaki büyüme planlarınız nelerdir?

Kamil Erbayram: 2010 yılı için güzel beklentilerimiz var. Biz Bolana’yı 500.000 TL’lik bir yatırım maliyetiyle kurduk. Hem kapasitemiz arttı. Hem yatırımlarımız artıyor. Geçen ay 750.000 TL’lik bir çiftlik satın aldık. Damızlık üretim ve adaptasyon birimimiz burada konuşlanacak. Yine bu alan içerisinde, yeni bir mandıra kurmak ileriki planlarımızın içerisinde. Projemiz ve yatırımlarımız yeni ürünler için büyümeye devam edecek. ■